

Era de batre i assecador de Ca n'Oller

Fogars de la Selva

Ubicació

Lloc/Adreça: Polígon 15 Parcel·la 50
Emplaçament Veïnat de la Vall de Ramió
Alçada: 81

Coordenades:

Latitud: 41.7209
Longitud: 2.6127
UTM Est (X): 467785
UTM Nord (Y): 4618861

Classificació

Número de fitxa 08082 - 151
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Nivell 3 del Catàleg de Béns Protegits.
Data aprovació: dc., 31/10/2012 - 12:00
Número inventari Sí (IPA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 000815100DG61H0001QD
Fitxes associades:

[Ca n'Oller](#)

Descripció

L'era de batre i l'assegador de blat de moro de Ca n'Oller estan situats al davant de la façana nord-est de la casa, a mà esquerra, entrant pel camí privatiu de la finca. L'era mesura 22 metres de diàmetre i està envoltada per un mur de pedra que s'adapta al desnivell del terreny, que pel vessant de llevant mesura 2'40 d'alçada màxima. Els murs estan construïts amb pedra i argamassa i encara conserven part de l'arrebossat de morter de calç. El terra, està recobert per cairons, alguns d'ells amb ditades i altres dibuixos geomètrics com les quatre barres.

En un dels costats de l'era, a tocar del camí, hi ha l'assegador de blat de moro. Es tracta d'una estructura de fusta trapezoïdal, amb cobert a dues vessants, actualment de fibrociment. Se sustenta a partir d'un seguit de posts verticals ben alineats amb encavallat de fusta. Entre els taulons que van de la coberta al sòl, s'hi ha collat unes barres primes de ferro que ajuden a mantenir l'estabilitat general. Aquest espai està recobert per un filat reixat de forat petit que permet alhora, entrar la llum, ventilar i sobretot no permet entrar cap bestiola, especialment els rosegadors. El terra està protegit per una xapa de ciment.

Observacions:

Algunes dites relacionades amb el batre són: "qui no bat al juliol, no bat quan vol" o "qui no vulgui pols que no vagi a l'era"; "el blat curt o llarg, pel juny ha de ser segat"; "Pel juliol, la forca al coll"; "El juliol, les garbes a l'era i les mules al sol"; "pel juliol, sega qui vol"; "Pel juliol, balla que balla l'eugassada sobre la palla"; "Per Sant Joan, el blat al camp, i si va bé, per Sant Jaume al graner"; "blat de moto esguerrat, blat de moro encertat".

Història

Aquest espai rodonenc present a gairebé totes les masies i masos del municipi de Fogars de la Selva, estan relacionats amb el cultiu de secà. Tot i que poden ser de terra batuda, les localitzades actualment estan recobertes per cairons i envoltades, la majoria per un muret amb parament de pedra, arrebossat per morter de calç i part superior protegida per una filera de maons col·locats a pla, que a més de protegir l'estructura general del mur, permet asseure's uns instants per a reposar.

A l'era s'hi posaven els cereals o llegums per batre'ls, amb l'objectiu d'aixafar les garbes i separar la palla del gra. Tot i que l'acció de batre es pot fer a mà, i llavors les eres són més petites, les cases amb força terra de cultiu empraven una bèstia de sang, en el sentit circular i són aquestes les que disposen d'eres de grans dimensions que permeten fer voltar la mula.

La feina de batre es feia a l'estiu, al mes de juliol, coincidint en que el són els més llargs i assolellats. Tot i que en anys de bona collita, podia allargar-se cap al mes d'agost. Un cop acabada la campanya del batre, en el cas de les eres de terra batuda, els pagesos acostumaven a cobrir o empallotar l'era amb la palla més dolenta per tal de protegir-la de les inclemències del temps. Arribat el bons temps, es rebatrien passant-hi el corró per tal de tornar-lo a deixar en condicions i en apropar-se el temps del batre, es raurava, retirant el pallot amb unes pales i deixant el sòl a punt. Aquest pallot era aprofitat com a fem.

Les garbes transportades normalment amb un carro, en arribar a l'era s'estenien de bon matí i ja es podia començar a batre. En acabat, es ventava i s'extreia la palla més llarga, cap a l'exterior, fora de la batuda. I així successivament fins a deixar el gra barrejat amb el boll. A partir d'aquí, els homes empraven les forques de lledoner de diferents pollegons els rasclets, els garbells, la dolça tirada per un animal i amb escombres de bruc fins a deixar l'era neta. Un cop net, el gra s'emmagatzemava a les sitges, als graners, o en sacs per a portar-los a vendre. La palla, com a base de l'alimentació per al bestiar i la matèria primera per a l'elaboració dels fems, es conservava en pallisses, o en algun cobert. Però la majoria de pagesos en feien pallers, de base rodona, acabats en punxa que anaven omplint fins a deixar-la curulla.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de Béns Protegits; dins *Pla d'Ordenació Urbanístic Municipal de Fogars de la Selva*.

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable; dins *Pla d'Ordenació Urbanístic Municipal de Fogars de la Selva*.

FLORES, Montserrat; POBLET, Laura (2003). Ara ve el segar i el batre, dins *Revista de música i cultura popular Caramella*, 4. Associació Caramella: Prats de Lluçanès.

FUGAROLAS i MASÓ, Jaume i VILÀ i CAMPS, Josep (2007). *Fogars de La selva, temps ha*. Fogars de La Selva: Edició dels autors.

Enllaços d'interès:

[TARRÉS, Abel; SASTRE, David \(2006\). La festa del segar i el batre. Avia en el m...](#)

